

УМНИ ОТВЕТИ

Някой философ, като го попитаха, що има човек прилично богу, рече: Благоеятие и истина.

Едного попитаха, кои най люби въкъзе, и той рече: Които ги е по страх за мене, а не които ги е по страх от мене.

Диогена попитаха: Що забуравят хората най-скоро? А той рече: Благоеятието.

Клеанта попитаха: Кък да пробоярей човек? А той рече: Ако усиромашей от желаня.

Анахарс рече: Най-лошаво нещо на човека и най-хубаво е языкът, защо с него прави и големи, лошабини и големи добрини.

Талйса попитаха: Що виде рядко на светът? А той отвеща: Стар мучите

Из четвъртия раздел на „Буквар с различни поучения, собран от Петра Х. Беровича за българските училища“, известен като „Рибен буквар“ от Петър Берон, 1824 г.

ОТБЛЯСЪЦИ ОТ НОЩТА НА КОЛЕДА

В НОЩТА НА КОЛЕДА – това бе насловът на коледния концерт с участието на школите и съставите на Народно читалище „Д-р Петър Берон – 1926 г.“, който се състоя на 20 декември 2012 г. от 19 часа в зала 11 на Националния дворец на културата в София. Близко два часа съпричастните зрители, препълнили голямата зала, присъстваха на истински празник в царството на приказките. Песни, танци, усмивки, щастие, сценична треска и възнения – всичко се смесваше в една неотразима феерия от багри,

Фотофеерия – на стр. 4

музика, ритми и слова.

Благодарим на всички участници за чудесна-

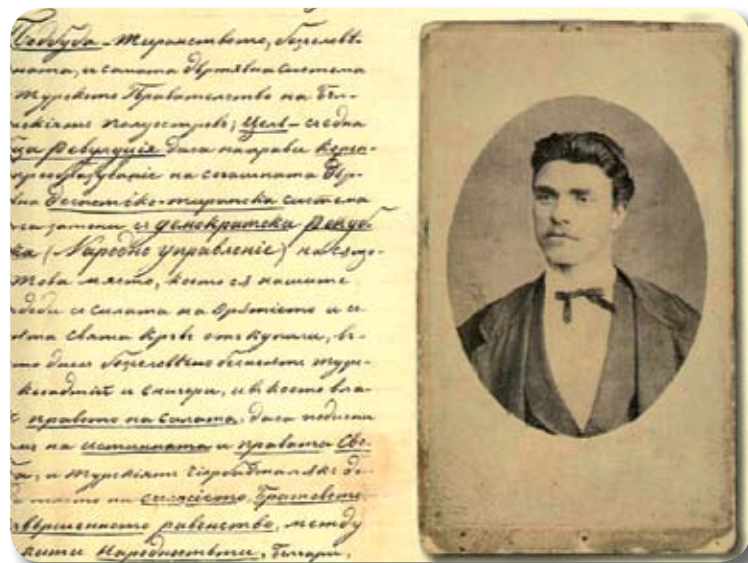
та Коледна нощ и още повече благодарим на техните любими ръко-

водители, чиито усилия ни карат да вярваме, че чудесата са възможни.

19 ФЕВРУАРИ – ДЕН НА ПАМЕТ

ВАСИЛ ЛЕВСКИ:

ДА СЪГРАДИМ ХРАМ НА ПРАВАТА СВОБОДА

В Българско б.х.1871

Родолубивий господине*, Настоящото ми може да ви се види доста смело, длъжност ни е – трябва да я изпълниме.

Г-не, днешният век е век на свободата и равноправността на всичките народности. Днес всякой притеснен и потъпкан, всякой, комуто робските синджири тежат на врата и който носи жалостното и срамното име роб, напънал е всичките си сили, и нравствени, и физически, и търси случай да отърси от себе си под какъвто начин и да било робското тегло, да разкъса робските вериги и да отстрани далеч от себе си името роб. Исква свободно да живее и да се наслаждава с природата Божия, иска да бъде човек.

Роби сме и ние българите. В нашата татковина върлуват

турски золумляри и яничери. Нашите долини ечат от робски ехтения и въздишки. Но и ние търсим случай да разкъсаме робските вериги, да изгониме далече от земята си турските кеседжии, да подигнем и съградим храм на правата свобода и да дадем всекому своето.

От никого, странаго, нищо се не надяваме. Никому за нищо се не молим. Всичко се състои според нас в нашите задружни сили. Против тях не може противостоя и най-силната стихия.

Защото туй дело е дело за народното освобождение. Дело българско. Централният български революционен комитет счита за своя длъжност да яви и покани всякого българина, бил кой бил и где бил, да вземе участие в него.

Из писмо до Дан. Хр. Попов (От книгата: Емил Шекерджийски. „Левски за себе си“. Второ фототипно издание. София, 2012 г.)

ПОКАНА

На 18 февруари (понеделник) 2013 г. от 18 часа в Просветна зала на Народно читалище „Д-р Петър Берон – 1926 г.“ под наслов „Аз, Васил Левски в Карлово роден...“ ще се проведе среща-разговор с проф. Андрей Пандев, посветена на 140 години от гибелта на Васил Левски. Ще бъде представено фототипното издание на книгата „Левски за себе си“ от Емил Шекерджийски. Проявата се организира съвместно със Националния литературен салон „Старинният файтон“ и НЧ „Емил Шекерджийски – 1919 г.“

*Заглавието е на редакцията.

ОСЪДЕНИ НА СМЪРТ ЧРЕЗ МЪЛЧАНИЕ

Стефан ЦАНЕВ

ЗАВЕЩАНИЕ

Ако решите някога
да ми вдигате паметник –
моля ви,
не ме качвайте на пиедестал
(като на ешафод),
сам сред площад от мъртви камъни,
смилете се.

Направете ме седнал на маса
с чаша в ръка
сред шумните маси
пред някоя кръчма
на крайбрежната улица,
край масата ми да има
два-три празни стола –

да сядат на тях
мои приятели
или пък съвсем непознати,
да чукат чашите си
с моята безсмъртна чаша
и да ми викат:
– Поете, наздраве!

Смъртта е самота –
не искам да бъда самотен.

Стефан Цанев е роден на 7 август 1936 г. в с. Червена вода, Русенска област. Завършва журналистика в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и драматургия в Московския киноинститут. Работил е като кореспондент и редактор в Студия за игрални филми, като драматург в Държавния сатиричен театър, в Театъра на окръзите, в театър „София“, в Драматичния театър в Пловдив. Автор е на много книги – поезия, публицистика и проза, сред които стихосбирки „Часове“ (1960), „Композиции“ (1963), „Аз питам“ (1975), „Реквием „ (1980), „Лирика“ „Небесни прекеждия“ (1986), „Сезонът на илюзиите „ (1988), „Спасете нашите души!“ (1992), „Стъпки по облаците. Парапети“ (1997), „Сълзата на Бога“ (2003), „Птици“ (2005) и др.; на пиесите „Процесът против богомилите“ (1969), „Последната нощ на Сократ“ (1986), „Тайната вечеря на Дякона Левски“ (1987), „Другата смърт на Жанна д'Арк“, (1990), „Параноя“ (1991), „Величието и падението на Стефан Стамболов“ (1993), „Тайното евангелие на Йоан“ (1995), „Пир по време на демокрация“ (1996), „Всички луди ме обичат“ (2004), „Певецът на северните морета“ (2005), „Духът на поета“ (2011).

Носител е на Наградата за поезия „Пеньо Пенев“, Националната награда за детска литература „Петко Р. Славейков“, Националната награда за литература „Иван Вазов“ (за цялостен принос към литературата), Националната награда „Христо Г. Данов“ (за четиритомната поредица „Български хроники“ и за цялостен принос към българската книжнина), „Златен Орфеев венец“ (за високи постижения в съвременната поезия). През 2006 г. получава орден „Стара планина“ I степен (за цялостен принос към българската култура).

Литературната гостоприемница със Стефан Цанев е на 7 февруари в Столична библиотека.

МАЛЪК РЕКВИЕМ

В памет на приятелите ми
Георги Божилов, Димитър Киров
и Атанас Кръстев

Връщам се в Стария Пловдив...
Вървя по калдъръмените улици
и се препъвам в спомени.

Обикалям старите кръчми,
пълно е с весел народ –
моите приятели ги няма.

Тропам по портите
на тъмните им къщи –
никой не ми отваря.

Моите приятели ги няма –
моите приятели заминаха,
заминаха си от тоя свят.

И какво от това, че отново
цъфтят цветя?
Какво от това, че пак зеленеят
дърветата?
Какво от това, че вечно над тях
слънцето, луната и звездите
ще светят?

Този град за мен е мъртъв град –
моите приятели са мъртви
и аз съм сам и чужд на тоя свят
като неотлетиял със ятото си щъркел.

ОСЪДЕНИ НА СМЪРТ ЧРЕЗ МЪЛЧАНИЕ

Някой бе казал,
че сме страната на убитите поети.
Чрез разстрел.
Чрез обесване.
Чрез изгаряне.

(Щастливци –
осъждали ги на безсмъртие!)

Днес не разстрелват.
Не бесят.

Не горят.
Дори не забраняват.
Просто не четат.
Твоят глас
е глас в пустиня.
На твоя вик –
отговорът е мълчание.
Все едно че те няма.
Че не те е имало.
И няма да те има.
Мълчание.

(Апатията е по-смъртоносна
от терора и цензурата!)

Поетите ли са недостойни за теб,
народе мой,
или ти за тях си недостоеен?

Не знам.
Не споря.
Не съдя.
Аз само казвам:
ние сме страната на поетите,
осъдени на смърт чрез мълчание.

КРИЛО ОТ ПТИЦА НА ПАВАЖА

Железни глутници. Мъгла
и гмеж. Внезапно: сред площада,
премазано от колела –
крило от птица на паважа!

Труп няма. Ни глава. Ни крак.
Петно от кръв там няма даже.
Като библейски кобен знак:
крило от птица на паважа.

Летяло на възбег, в гонен
на блян, любов или на плячка,
сега – пихтия жалка, леш:
крило от птица на паважа.

О, Господи, и ний така
високо, волно и безстрашно
летяхме някога... Сега:
крило от птица на паважа?

ЙЕРАРХИЯ

Станах среднощ
да се помоля,
коленичих и отправих взор
нагоре –
към своя Господ,
но видях,
че нашият Господ е коленичил
и се моли,
отправил взор
нагоре –
към своя Господ,
който бе коленичил
и, отправил взор нагоре,
се молеше на своя Господ,
който също...

Свалих очи
и погледнах надолу:
там,
в ниското,
коленичили човечета
се молеха,
отправили взор
нагоре –
към Мен.

Всичко е безкрайно във Вселената,
всичко е диво.

МОЛИТВА КЪМ АННА

Ела на гроба ми, мини със пръсти
по буквите на името ми върху кръста,

постой минута-две, мисли
за своето начало
и ще възкръсна аз с душа и тяло,

ще бъда жив минута-две, а може ден –
докато мислиш ти за мен.

ПТИЦА МИ МИНА ПЪТ

На Недялко Йорданов

Имат си някои важен роднина,
други се трудят,
трети пълзят...
А на мен ми върви ей така, без причина –
просто
птица ми мина път.

Колко години все крак ми подлагат
и все краката
свои трошат.
Как бих могъл бе, глупаци, да падна -
щом птица
ми е минала път?

Одумват ми всеки стих и момиче,
клеветят ме
и колкото по клеветят,
толкова хората по ме обичат:
– Птица
дано ти мине път! -

викат ми, вярвам им, от вяра замаян,
раменете започват
да ме сърбят
и ето: политам, летя след она
птица,
дете ми мина път.

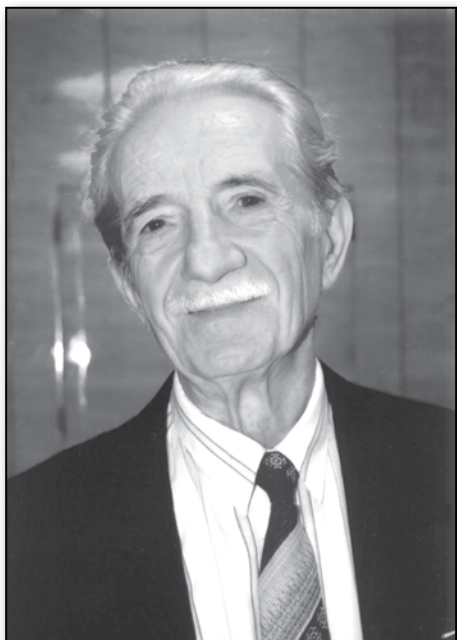
„Слез! – ония викат с яд и тревога. –
Хвърчило си, вързано
за своя път...“
Страх ме е, мъча се, искам – не мога:
птица,
птица ми мина път!

И летя над зависти, любов и омрази,
клетките ми
от смях звънтят...
Боже, пази не мен – пази онази
птица,
дете ми мина път.

Димитър Стефанов

НА БРЕГА НА ВРЕМЕТО

Димитър Стефанов е роден на 20 март 1932 година в подбалканското село Денчевци. Детските и ученическите си години прекарва в Дряново, студентските – в Прага, редакторските – в София, творческите – в няколко десетки книги със стихове и кратки прози, преводаческите – в двойно повече книжни издания, а най-щастливите си години – в обичта към човека, родната природа и живота.

Поетът беше представен в Литературната гостоприемница на 10 октомври 2012 г.

С ТРЕЗВЕН ПОГЛЕД

Не съм в бъчвата,
още съм на лозата.

МЕЧТАТА

На Митко

Тя не е емигрантка.
Между нея и тебе
Не лежи океан,
а протегната длан.

ПИРАМИДИТЕ

На Никола Инджов

На египетската пирамида,
на нейния остър връх
имаше място само
за фараона.
На своя небесен трон
той беше толкова недосегаем,
че тука сметна
самия Амон Ра
за свой божествен наместник.
На пресечената пирамида
на маите,
по-близо до днешния ден,
имаше място
и за другите,
най-вече за тия,
които ще бъдат щастливо
пренесени в жертва.

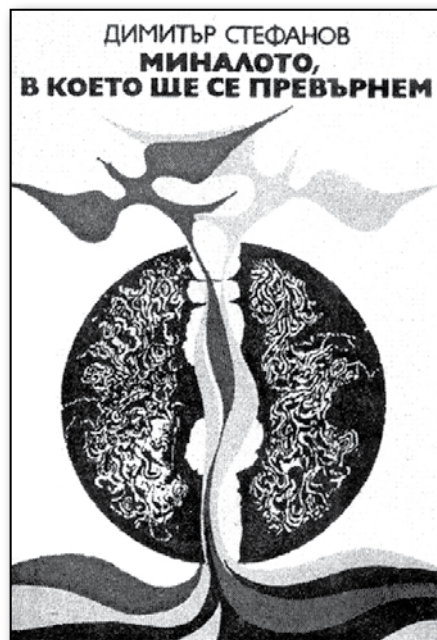
ЗИМНА, ВЪЗРАСТ

На Минчо Г. Минчев

Вече се озовах
в зимата на своя живот.
Наваля сняг.
Гледам го, побелял е
като косата ми.
Заледени пътища
в прогнозата
за утрешния ден.
Лют студ.
(Как ли е на английски?)
Ще има навярно
и хлъзгави думи.
Не треперя.
Над шала
си нося усмивка.
Душата ми още е топла.

ФРАГМЕНТАРНО

... ден на кредит...
... мисли в сянка...
... улична стихия...
... скромна черквица
до банка...
Този свят, горкия...

Художник Михалис Гарудис

ТРИ ХАЙКУ

Жълто листо,
гурелче
в окото на лятото.

Дъхни ми.
Пак си пушила ноемврийска мъгла.
Дъх.

Или нещо повече:
Дух!

ЗРЕЛОСТ

На художника Людмил Асенов

Аз, гърбом, слънцето не гледам.
До слънчогледа млад съм редом.
Той гордо в слънцето е взрян,
а аз до него отстрана приведен,
стар и наклъван, за посев роня семена.

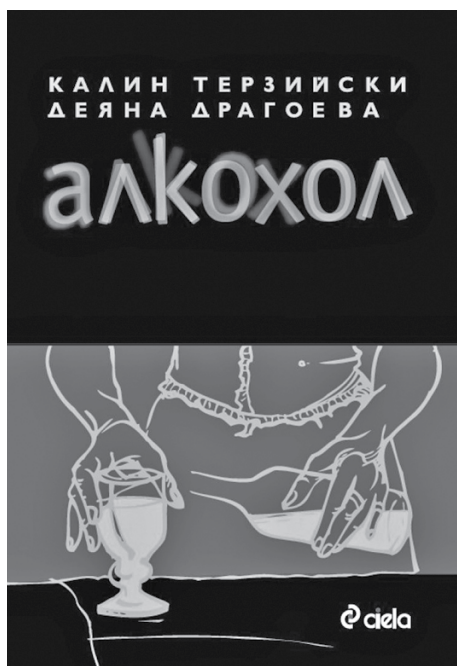
ЗВЕЗДИТЕ

На Тони

Почивахте на морския бряг?
Настанени в луксозен
хотел пет звезди?
Защо толкова малко?
Ние ви чакахме
в старата дядова къща.
Снощи на двора,
седнал на пейката,
преброих звездите.
Мракът бе със светулки,
тишината бе със шурци,
въздухът бе със славеи,
а старата къща
бе със звездите
на Млечния път.
След дългия път дотук
настанете се по-удобно
на брега на времето
в тази скъпа
на сърцата ни
къща две хиляди звезди.

ОТ АДА НА ПЪРВОТО ИЗРЕЧЕНИЕ

Момчил МИЛАНОВ

Калин Терзийски беше гост на Литературната гостоприемница на 12 декември 2012 г.

Аз не завиждам на Калин Терзийски. Не мога да завиждам на никой, който праща писма от ада. Мога само да уважавам това, което прави, и да се надявам, че ще продължава да го прави, да слиза все по-дълбоко в мината и да вади парчета от най-полезното изкопаемо, за което мога да се сетя – собствената си душа.

Прочетох „Алкохол“ за няколко часа, изгълтах я. Погледът ми се движеше по страниците по-бързо от обикновено. Някои карат пияни, аз я четох пиян, без да съм пил нищо. Или почти. Когато стигнах до едни страници, се разплаках. В Алкохол има достатъчно страници, които да те накарат да се преобърнеш. Тя е счупена бутилка, която нито може, нито трябва да бъде събрана. Всеки да си намери своето парче стъкло и да реши какво да прави с него.

Книгата е една идея по-подредена от „Тропика на рака“ и ако някой търси скандал в нея, ще си го получи. В нея има достатъчно неща, тя е като кофа, както се изразяваше Хък Фин в началото на книгата, когато се оплакваше на Том, че животът в къщата на съдията

му е писнал. Просто трябва да се протегнеш и да си вземеш каквото ти харесва.

Книгата му е добра без уговорки. Сещам се само за двама души, които са добри в прозата без уговорки. Пасков и Терзийски. Те не са добри в локален мащаб, регионален или друга махленска класация. Те не са добри само в компанията на по чашка. „Балада за Георг Хених“, „Германия, мръсна приказка“ и „Алкохол“ съществуват обективно, не като някакви мокри сънища на хора, които са се закатали, че ей сега ще напишат нещо грандиозно, и после си лягат под масата.

Книгата е безусловна, шут и шамар за една мучаща публика, която живее и говори в условно наклонение. Тоест не живее.

Калин Терзийски е артист, защото се вълнува не от образа, който създава, а от това, което прави. Мога да го кажа спокойно, защото не го познавам. Не е и нужно, имам това, което прави най-добре.

Не бих написал такава книга, не е моя работа, но това не пречи на Калин Терзийски да израсте на няколко десетки метра в очите ми.

Напоследък наблюдавам отдалеч как хора нападат или биват нападани от други хора, за това, че са бърза или бавна литература.

Със сигурност знам, че „Алкохол“ е литература.

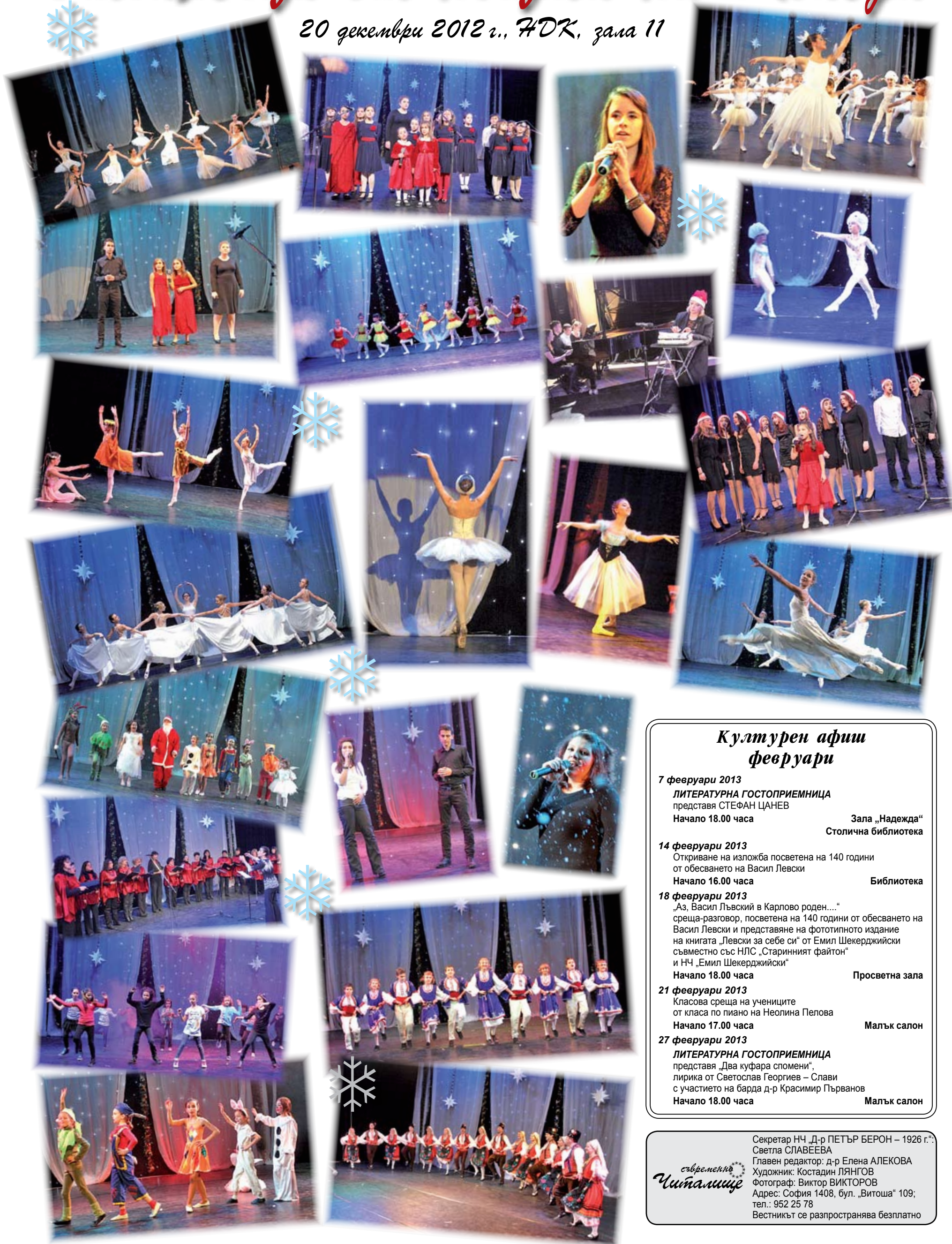
Щом съществува толкова лична и силна проза, едновременно унищожителна и самоунищожителна, бутилка, която дими, коктейл „Молотов“ с дуло на „Калашников“ това дава надежда.

Книгата на Калин Терзийски ще има успех или няма да има, все едно е. Тя е факт. Прилича ми на обявяване на тотална война срещу бесовете. Срещу лошия вкус и липсата на вкус изобщо. Силен концентрат е и когато казах, че ти отвява главата, не бях прав. Не я отвява. Накрая, на дъното виждаш себе си не какъвто искаш да бъдеш, а какъвто си в най-трудните моменти, които искаш да не си спомняш никога, особено когато ти е добре и не искаш да се връщаш там, откъдето си тръгнал. От ада на първото изречение. Съсем в началото.

Брюж, 6.03.2012

Отблясъци от нощта на Коледа

20 декември 2012 г., НДК, зала 11

Културен афиш февруари

7 февруари 2013

ЛИТЕРАТУРНА ГОСТОПРИЕМНИЦА
представя СТЕФАН ЦАНЕВ
Начало 18.00 часа

Зала „Надежда“
Столична библиотека

14 февруари 2013

Откриване на изложба посветена на 140 години
от обесването на Васил Левски
Начало 16.00 часа

Библиотека

18 февруари 2013

„Аз, Васил Лъвский в Карлово роден...“
среща-разговор, посветена на 140 години от обесването на
Васил Левски и представяне на фототипното издание
на книгата „Левски за себе си“ от Емил Шекерджийски
съвместно със НЛС „Старинният фойтон“
и НЧ „Емил Шекерджийски“
Начало 18.00 часа

Просветна зала

21 февруари 2013

Класова среща на учениците
от класа по пиано на Неолина Пелова
Начало 17.00 часа

Малък салон

27 февруари 2013

ЛИТЕРАТУРНА ГОСТОПРИЕМНИЦА
представя „Два куфара спомени“,
лирика от Светослав Георгиев – Слави
с участието на барда д-р Красимир Първанов
Начало 18.00 часа

Малък салон

Секретар НЧ „Д-р ПЕТЪР БЕРОН – 1926 г.“:
Светла СЛАВЕЕВА
Главен редактор: д-р Елена АЛЕКОВА
Художник: Костадин ЛЯНГОВ
Фотограф: Виктор ВИКТОРОВ
Адрес: София 1408, бул. „Витоша“ 109;
тел.: 952 25 78
Вестникът се разпространява безплатно